

Raadsvoorstel

Krediet Herinrichting Ruiterskwartier Zaaknummer: 2025-111676

Aan de gemeenteraad.

Aanleiding

Op 24 januari 2024 heeft u het Programma Binnenstad 2023 - 2030 vastgesteld. In dit programmaplan worden 4 programmalijnen onderscheiden:

1. Van Place to buy naar place to be
2. Economisch vitaal
3. Bijzondere projecten
4. Coördinatie met ondersteunend beleid

Deze programmalijnen worden concreet gemaakt met in totaal 15 projecten, verdeeld over de gehele binnenstad en opgedeeld, gefaseerd en geprioriteerd naar besluitvorming op korte, middellange en lange termijn.

Met het raadsbesluit van 24 januari 2024 is voor de eerste vijf korte termijn projecten voorbereidingsbudget en uitvoeringsbudget / -krediet beschikbaar gesteld:

Vorbereidingsbudget:

1. Herinrichting en vergroening Nieuwestad en Peperstraat
2. Herinrichting Ruiterskwartier en aanpak/verbouwing Harmonie

Uitvoeringsbudget:

3. Herinrichting/autoluw maken Eewal/Gouverneursplein
4. Vergroening omgeving, zuidzijde RUG Campus Fryslân
5. Economische ondersteuning en advisering

In 2024 en 2025 is volop gewerkt aan de voorbereidingen van projecten 1 en 2 en is een start gemaakt met de uitvoering van projecten 3; 4 en 5. Met dit raadsvoorstel willen wij u informeren over project 2. Herinrichting van het Ruiterskwartier, en stellen wij voor om de gereserveerde fondsmiddelen voor dit project ter beschikking te stellen.

Herinrichting Ruiterskwartier

De herinrichting van het Ruiterskwartier is een grote wens van het wijkpanel, het binnenstadsmanagement, de gezamenlijke horeca en de culturele instellingen. De verblijfskwaliteit van dit gebied kan sterk verbeteren.

De aanpak van het Ruiterskwartier is een logisch vervolg op recente investeringen in het gebied. Denk bijvoorbeeld aan de realisatie van Neushoorn en Pathé. Daarnaast sluit het qua momentum goed aan bij de voorgenomen verbouwing van de Harmonie; zie hiervoor het voorstel "Verbouw Harmonie". Ook is er een sterke relatie met het kunstproject in de Ipe Brouwerssteeg en daarmee met de Nieuwestad.

Proces/participatie

Op 12 november 2024 is er een brede bijeenkomst geweest waar alle bewoners, organisaties, bedrijven en instellingen uit het gebied zijn uitgenodigd voor een eerste bijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst hebben

we een uitgebreide toelichting gegeven op het programma binnenstad en vervolgens zijn we dieper ingegaan op het project Herinrichting Ruiterskwartier. In het vervolg hierop zijn we in een werkgroep aan de slag gegaan met de uitgangspunten, ambities, wensen, beperkingen, dilemma's en toekomstbeelden over het gebied. In de werkgroep zijn de horecaondernemers, culturele instellingen, fietsersbond, atelierhouders, binnenstadsmanagement en wijkpanel vertegenwoordigd. In dit project zijn we in de fase van het schetsontwerp.

Het projectgebied

Het projectgebied is opgedeeld in 3 delen: Harmoniekade, Mata Hariplein en Ruiterskwartier. De drie delen hebben specifieke eigenschappen met verschillende belanghebbenden die allen hun eigen specifieke wensen voor die deelgebieden hebben. Dat leidt dan ook tot 3 verschillende inrichtingsvoorstellen.

Het schetsontwerp dat nu voorligt wordt gedragen door de werkgroep. Er is nog ruimte voor verfijning van de schetsen maar de grote lijnen van het ontwerp staan nu vast.

We hebben rekening gehouden met de ambities van het college waar het gaat om meer verblijfskwaliteit, meer groen, herkenbaar als de uitgaanststraat van Leeuwarden én een (kwalitatief hoogwaardige) openbare toiletvoorziening. Maar ook de randvoorwaarden; fietsroute, voetgangers, nooddiensten, laden en lossen, verlichting en bereikbaarheid van de panden.

In het ontwerp is ruimte en flexibiliteit voor een diversiteit aan wensen en ideeën van de werkgroep zoals grotere terrassen, compacte terrassen, fietsparkeren, verlichting (sfeer en calamiteiten), oplossing voor afval en een vlakke vloer.

Harmoniekade

Daar waar het nu vooral een stenen vlak is met een halfronde betonnen bak langs het water, bedoeld als zitgelegenheid die niet of nauwelijks wordt gebruikt, is dit een uitgelezen plek om te vergroenen en te verblijven. Daarbij rekening houdend met de fietsroute die hier langs loopt richting de toekomstige fietsbrug over de Zuiderstadgracht naar Spoordok. Het schetsontwerp dat voorligt sluit aan bij de verbouwingsplannen en programmering van de Harmonie maar zeker ook bij de wens om aan het water te kunnen verblijven in een groenere omgeving. In de schets kunt u zien dat er groen wordt toegevoegd, een fietspad is ingetekend en er de mogelijkheid is voor een terras en zitgelegenheid aan het water. Het nieuwe plectrum van de Harmonie (nu nog de entree) staat deels in het groen.

Daarnaast hebben studenten van de NHL Stenden een opdracht placemaking uitgevoerd voor een deel van het projectgebied. De uitkomst daarvan hebben als inspiratie gediend voor het voorliggende ontwerp.

Mata Hariplein

Het Mata Hariplein is een grotendeels stenen plein waar in het verleden een bushalte was. Het plein wordt vooral gebruikt door wandelaars en fietsers, en een paar keer per jaar als locatie voor evenementen. Aan de rand van het Mata Hariplein zijn horecagelegenheden en Neushoorn gesitueerd. Het pleintje in het midden wordt een paar keer per jaar gebruikt door café de Markies en Neushoorn voor activiteiten. Het ontwerp laat zien dat er meer een parkachtige omgeving wordt gecreëerd waarin nog steeds activiteiten mogelijk zijn. Het is een gebied dat vergroend wordt en zo een prettig verblijfsgebied wordt en waar daarnaast een aantal keer per jaar kleinschalige evenementen kunnen plaats vinden . De nieuwe entree van de Harmonie biedt de ruimte om boven de entree een DJ op te laten treden. De Harmonie heeft aangegeven dat dit podium ook gebruikt kan worden door andere instellingen en initiatiefnemers. De inrichting van het deel van het Ruiterskwartier rond deze nieuwe entree is daarop afgestemd. Een tweede nieuwe element aan het plein is het vernieuwde plectrum (de huidige entree). De plannen voor de Harmonie laten zien dat het plectrum nu ook op de begane grond ruimtes krijgt met een glazenschuifwand. Daarmee wordt er nog een podium op straatniveau gerealiseerd. De inrichting van de buitenruimte sluit aan bij dit plectrum/podium met een prettige verblijfsinrichting met groen en verharding.

Ruiterskwartier

Het transformeren van de uitgaansstraat van Leeuwarden is een complexe opgave. Veel functies en wensen op een plek in de stad die maximaal 15 meter breed is. Op dit moment wordt het Ruiterskwartier gebruikt als fietsroute, looproute en calamiteiten-route maar ook zijn er terrassen voor een paar horecagelegenheden en de bevoorrading die hier een plek moeten hebben. En de huidige inrichting is nog gebaseerd op de veelheid aan busroutes die hier tot relatief recent langs voerden. Op de uitgaansavonden wordt deze straat vooral gebruikt door mensen die uitgaan naar een film, een voorstelling, een optreden of een concert, op weg zijn naar het café of een club, in de rij staan om binnen te komen of gebruik maken van de plaskruizen naast het Gerechtsgebouw. Op de piekmomenten staan hier veel mensen op straat waarbij het voor het verdere verkeer lastig is om de stad in of uit te komen via deze straat. Een ander probleem dat wordt ervaren is het afval dat na de uitgaansavonden op straat ligt.

Met de wensen van de werkgroep zijn we tot een schetsontwerp voor dit deelgebied gekomen. Het ontwerp komt tegemoet aan de wens van extra terrassen t.o.v. van de vergunde terrassen, een middenstrook met mogelijkheden voor extra terras, openbare zitgelegenheden en groen. Daarnaast is er ruimte voor de nooddiensten, voetgangers, fietsers, laden en lossen en een openbare toiletvoorziening. De komende periode zal in het vervolg op het schetsontwerp een verdere uitwerking volgen. De belangen van de horeceaondernemers en de functie van het Ruiterskwartier als uitgaansstraat van Leeuwarden blijven centraal staan en passen binnen de flexibiliteit van het schetsontwerp.

Ipe Brouwerssteeg

Het kunstproject Ipe Brouwerssteeg is ook zeer relevant voor het Ruiterskwartier omdat de steeg hier op uit komt en 1 van de belangrijke verbindingen vormt met het kernwinkelgebied. Dat project is, inhoudelijk en financieel, opgenomen in het voorstel voor 'De Nieuwestad vernieuwt'.

Overige aandachtspunten

- Het project bevindt zich in de fase van het schetsontwerp. Er kunnen in het definitieve ontwerp nog aanpassingen nodig zijn die we nu niet kunnen voorzien. We willen dit in deze paragraaf nogmaals benadrukken.
- De vestingroute, een ander project in het programma Binnenstad is nog in een vroeg stadium en daarmee niet meegenomen in dit schetsontwerp. Fysiek is die ruimte er wel (nabij waar de pijp op de Westerstadsgracht uitkomt).
- Zoals te zien is in het schetsontwerp loopt de middenstrook met groen, terras en openbare zitgelegenheden niet door tot aan het Mata Hariplein. Dit is omdat de loadingdocks van de Harmonie bereikbaar moeten blijven. Bij het verder doortrekken van die groene middenstrook zou het loadingdock onbereikbaar worden voor vrachtwagens.
- Vanaf 7 mei komen de bussen tijdelijk terug op het Ruiterskwartier. Dit vanwege de herinrichting van de Westersingel. De afspraak is dat de bus weer via de Westersingel zal gaan rijden vanaf 1 januari 2026. Dat is op tijd voor de start van de werkzaamheden aan de herinrichting en aan de Harmonie.

Financiën

Met het vaststellen van het Programmaplan Binnenstad 2023 - 2030 heeft het college een voorbereidingsbudget van € 500.000 ter beschikking gesteld en € 3.000.000 uitvoeringsmiddelen gereserveerd voor dit project.

Voor het project Herinrichting Ruiterskwartier is een raming gemaakt. Dit is een (globale) raming die rekening houdt met de onzekerheidsmarges in deze fase van het project en met vaste risicopercentsages werkt. Er is hierbij eveneens rekening gehouden met extra risico- en uitvoeringskosten voor het werken in de binnenstad en de gefaseerde aanpak die dit vereist.

Op basis van de huidig voorliggende raming is de realisatie van het project haalbaar binnen het genoemde taakstellende uitvoeringsbudget. In de verdere uitwerking naar een Definitief en Uitvoeringsontwerp (DO en UO) volgt een steeds gedetailleerdere raming, zodat we zo goed mogelijk op kosten en risico's kunnen sturen.

Wij stellen voor om de gereserveerde middelen uit de strategische fondsen beschikbaar te stellen voor de daadwerkelijke uitvoeringsfase en hier twee kredieten van in totaal € 3.000.000 voor beschikbaar te stellen:

1. Vergroenen Ruiterskwartier € 750.000
Overeenkomstig beleidsnotitie Biodiversiteit af te schrijven in 30 jaar;
2. Bestrating Ruiterkwartier € 2.250.000

Overeenkomstige nota Afschrijvingen af te schrijven in 40 jaar.

En de hiermee gepaarde gaande kapitaallasten voor wat betreft de afschrijving te dekken uit de reserve afschrijvingen. Hiertoe wordt dan tevens voorgesteld om € 500.000,- uit de reserve fonds Klimaat, energie, biodiversiteit, € 500.000 uit de reserve fonds Maatschappelijke vernieuwing, preventie, sport en cultuur en € 2.000.000,- uit de reserve fonds strategische ontwikkeling & innovatie, stedelijke vernieuwing, mobiliteit te storten in de reserve afschrijving. De rentelasten kunnen ten laste van het programma Verkeer, vervoer en waterstaat worden gebracht.

Leeuwarden, **13 mei 2025**,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*